

บทอ่าน เรื่อง ราปานุย

ลองนึกดูว่า ห้องสมุดท้องถิ่นกำลังจะจัดการบรรยายในสัปดาห์หน้า การบรรยายนี้บรรยายโดยอาจารย์ท่านหนึ่งจากมหาวิทยาลัยในละแวกนั้น เธอจะมาอภิปรายเกี่ยวกับงานภาคสนามของเธอบนเกาะราปานุย ที่ตั้งอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิกห่างจากประเทศชิลีไปทางทิศตะวันตกกว่า 3,200 กิโลเมตร

ชั้นเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนจะเข้าร่วมฟังการบรรยายนี้ ครูได้ให้นักเรียนไปค้นคว้าข้อมูลประวัติศาสตร์ของราปานุย เพื่อที่นักเรียนจะได้มีความรู้ในเรื่องนี้บ้างก่อนที่จะเข้าร่วมฟังการบรรยาย

แหล่งข้อมูลแรกที่นักเรียนจะได้อ่านเป็นบทความในบล็อกที่เขียนโดยอาจารย์ท่านนี้ในขณะที่เธออาศัยอยู่ที่ราปานุย

แหล่งข้อมูลที่ 1 บล็อกของอาจารย์

โพสต์เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม เวลา 11.22 น.

เช้านี้เมื่อฉันมองออกไปนอกหน้าต่าง ฉันเห็นภูมิทัศน์ที่ทำให้ฉันได้เรียนรู้ที่จะรักเกาะแห่งนี้ที่ราปานุย ซึ่งบางแห่งรู้จักกันในชื่อเกาะอีสเตอร์ ต้นหญ้าและพุ่มไม้เขียวขจีท้องฟ้าเป็นสีฟ้าสดใสและภูเขาไฟเก่าแก่ที่ตอนนี้ดับสนิทแล้วตั้งตระหง่านอยู่เบื้องหลังฉันค่อนข้างเศร้าใจที่รู้ว่านี่เป็นสัปดาห์สุดท้ายที่ฉันจะได้อยู่บนเกาะแห่งนี้ ฉันทำงานภาคสนามเสร็จแล้วและกำลังจะกลับบ้าน วันนี้ฉันจะออกไปเดินตามเนินเขาและกล่าวอำลากับโมอายที่ฉันได้ทำการศึกษาตลอดเก้าเดือนที่ผ่านมา นี่เป็นรูปภาพบางส่วนของรูปแกะสลักที่ใหญ่โตเหล่านี้

หากคุณได้ติดตามอ่านบล็อกของฉันในปีนี้ คุณก็คงทราบแล้วว่าผู้คนที่ราปานุยได้แกะสลักโมอายเหล่านี้ไว้เมื่อหลายร้อยปีก่อน โมอายที่น่าทึ่งเหล่านี้ได้ถูกแกะสลักจากเหมืองหินแห่งเดียวกันที่อยู่ทางภาคตะวันออกของเกาะ โมอายบางตัวหนักถึงหลายพันกิโลกรัม แต่ผู้คนที่ราปานุยสามารถจะเคลื่อนย้ายโมอายไปยังสถานที่ที่อยู่ห่างไกลจากเหมืองหินแห่งนั้น โดยไม่มีปั้นจั่นหรือเครื่องจักรกลหนักใด ๆ

บทอ่าน เรื่อง ราปานุย (ต่อ)

เป็นเวลาหลายปีที่นักโบราณคดีไม่รู้ว่ารูปแกะสลักที่ใหญ่โตเหล่านี้ถูกเคลื่อนย้ายได้อย่างไรและยังคงเป็นความลึกลับอยู่จนถึงคริสต์ทศวรรษ 1990 เมื่อคณะของนักโบราณคดีและผู้ที่อาศัยอยู่ในราปานุยกลุ่มหนึ่งได้แสดงให้เห็นว่าโมอายสามารถถูกขนย้ายและยกขึ้นมาได้ โดยใช้เชือกที่ทำจากพืชและลูกกลิ้งไม้กับรางไม้ที่ทำจากต้นไม้ขนาดใหญ่ที่ครั้งหนึ่งเคยเจริญเติบโตอยู่บนเกาะความลึกลับของโมอายจึงได้ถูกเปิดเผยออกมา

อย่างไรก็ตาม มีอีกหนึ่งความลึกลับที่ยังคงอยู่ เกิดอะไรขึ้นกับพืชและต้นไม้ขนาดใหญ่เหล่านี้ที่เคยใช้ในการเคลื่อนย้ายโมอาย ก็อย่างที่ฉันได้บอกไป เมื่อฉันมองออกไปนอกหน้าต่าง ฉันเห็นต้นหญ้าและพุ่มไม้กับต้นไม้เล็ก ๆ อีกหนึ่งหรือสองต้น แต่ไม่มีอะไรที่น่าจะนำมาใช้เคลื่อนย้ายรูปแกะสลักขนาดมหึมาเหล่านี้ได้ มันเป็นปริศนาที่น่าสนใจ นี่เป็นเรื่องหนึ่งที่ฉันจะหาคำตอบลงในโพสต์และการบรรยายในภายหลัง แต่ก่อนจะถึงเวลานั้น คุณอาจสนใจที่จะค้นหาความลึกลับนี้ด้วยตัวคุณเองฉันขอแนะนำให้เริ่มต้นด้วยการอ่านหนังสือที่มีชื่อว่า ล่มสลาย โดย จาเร็ด ไดมอนด์ บทวิจารณ์ของหนังสือ ล่มสลาย นี้ เป็นแหล่งที่ดีในการเริ่มต้น

_____ . . . _____

แหล่งข้อมูลที่ 2 บทวิจารณ์ของหนังสือ ล่มสลาย

หนังสือเล่มใหม่ของจาเร็ด ไดมอนด์ เรื่อง ล่มสลาย เป็นคำเตือนอย่างชัดเจนถึงผลที่จะตามมาจากการ ทำลายสิ่งแวดล้อมของพวกเรา ในหนังสือเล่มนี้ ผู้แต่งได้บรรยายถึงหลายอารยธรรมที่ล่มสลายลงเนื่องจากสิ่ง ที่พวกเขาได้เลือกทำ และผลกระทบของการกระทำเหล่านั้นที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างที่น่าสะเทือนใจที่สุด เรื่องหนึ่งในหนังสือเล่มนี้ คือ ราปานุย

บทอ่าน เรื่อง ราปานุย (ต่อ)

ตามที่คุณแต่งได้เขียนไว้ ชาวโพลินีเซียนมาตั้งถิ่นฐานที่ราปานุยในช่วงหลังจากปีคริสต์ศักราช 700 พวก เขาพัฒนาจนเป็นสังคมที่รุ่งเรืองซึ่งมีประชากรราว 15,000 คน พวกเขาแกะสลักโมอายซึ่งเป็นรูปแกะสลักที่มี ชื่อเสียง และใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่พวกเขา มีเพื่อเคลื่อนย้ายโมอายขนาดมหึมาเหล่านี้ไปยังสถานที่ต่าง ๆ รอบเกาะ เมื่อชาวยุโรป กลุ่มแรกเดินทางเข้ามาที่ราปานุยในปี 1722 โมอายยังคงอยู่บนเกาะ แต่ต้นไม้กลับ หายไปหมดแล้ว จำนวนประชากรที่ลดลงเหลือไม่กี่พันคนกำลังดิ้นรนเพื่อการอยู่รอด ไดมอนด์ เขียนไว้ว่า ชาวราปานุยถางป่าเพื่อใช้ที่ดินในการเพาะปลูกและเพื่อจุดประสงค์อื่นๆ และ พวกเขา ยังได้ล่านกหลากหลาย สายพันธุ์ มากจนเกินไปทั้งนกทะเลและนกป่าที่ อาศัยอยู่ บนเกาะ เขาคาดเดาว่าการขาดแคลน ทรัพยากรธรรมชาติทำให้เกิดสงครามกลางเมืองและ การล่มสลายของสังคมราปานุย

หนังสือที่ยอดเยี่ยมน่าตื่นตระหนกเล่มนี้ได้ให้บทเรียนว่า จากอดีตที่ผ่านมา มนุษย์เลือกที่จะ ทำลายสิ่งแวดล้อมของพวกเขาเองด้วยการตัดต้นไม้ที่มีทั้งหมดและการล่า สัตว์สายพันธุ์ต่าง ๆ จนสูญพันธุ์ หาก มองในแง่ดี ผู้แต่งชี้ให้เห็นว่าในวันนี้พวกเราสามารถ เลือกที่จะไม่ทำผิดเช่นเดิมอีก หนังสือเล่มนี้เขียนได้ดีมาก และควรค่าแก่การอ่านสำหรับทุก คนที่ห่วงใยสิ่งแวดล้อม

_____ . . . _____

บทอ่าน เรื่อง ราปานุย (ต่อ)

แหล่งข้อมูลที่ 3 ข่าวกวีทยาศาสตร์ หนูจืดทำลายต้นไม้ของราปานุยใช่หรือไม่?

โดย ไมเคิล คิมบอลล์ ผู้รายงานข่าวกวีทยาศาสตร์

ในปี 2005 จาเร็ต ไดมอนด์ ได้ตีพิมพ์หนังสือ ล่มสลาย ในหนังสือเล่มนี้ เขาได้บรรยายเกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ที่ราปานุย (เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เกาะอีสเตอร์)

หลังจากหนังสือเล่มนี้ได้มีการตีพิมพ์เผยแพร่ไม่นานนัก ก็ทำให้เกิดการโต้เถียงกันอย่างมาก นักวิทยาศาสตร์หลายท่านตั้งข้อสงสัยต่อทฤษฎีของไดมอนด์เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบนราปานุย พวกเขาเห็นด้วยว่าเมื่อชาวยุโรปกลุ่มแรกได้เดินทางมาถึงเกาะในคริสต์ศตวรรษที่ 18 ต้นไม้ขนาด มหิมาได้หายไปแล้ว แต่พวกเขาไม่เห็นด้วยกับทฤษฎีของจาเร็ต ไดมอนด์เกี่ยวกับสาเหตุของการหายไปของต้นไม้

ปัจจุบัน นักวิทยาศาสตร์สองท่าน ได้แก่ คาร์ล ลิโป และเทอร์รี ฮันท์ ได้เผยแพร่ทฤษฎีใหม่ พวกเขาเชื่อว่าหนูจืดกินเมล็ดของต้นไม้ จึงเป็นการยับยั้งไม่ให้ต้นไม้งอกใหม่ได้ พวกเขาเชื่อว่าหนูชนิดนี้ถูกนำมาพร้อมกับเรือแคนูที่ผู้ตั้งถิ่นฐานกลุ่มแรกใช้เพื่อขึ้นฝั่งบนราปานุย อาจจะด้วยความบังเอิญหรือจงใจก็ได้

การศึกษาได้แสดงให้เห็นว่า ประชากรของหนูสามารถเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าในทุก ๆ 47 วัน นั่นเป็นหนูจำนวนมากที่จะต้องหาอาหารกิน เพื่อเป็นการสนับสนุนทฤษฎีของพวกเขา ลิโปและฮันท์ ชี้ให้เห็นถึงซากของเมล็ดต้นปาล์มซึ่งมีรอยกัดแทะที่เกิดจากหนูแน่นอน พวกเขายอมรับว่ามนุษย์ มีบทบาทสำคัญในการทำลายป่าไม้ของราปานุย แต่พวกเขาก็เชื่อว่า ในบรรดาปัจจัยต่าง ๆ หนูจืด เป็นตัวการที่สำคัญยิ่งกว่าสิ่งใด

— . . . —

ใบงาน เรื่อง ราปานุย

คำชี้แจง จงตอบคำตอบต่อไปนี้จากบทอ่านเรื่อง ราปานุย

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนเติมคำตอบลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. จากข้อมูลในบล็อก อาจารย์ท่านนี้เริ่มงานภาคสนามของเธอเมื่อใด

2. ในย่อหน้าสุดท้ายของบล็อก อาจารย์เขียนว่า “มีอีกหนึ่งความลับที่ยังคงอยู่...” ความลับที่อาจารย์ กล่าวถึงคืออะไร

3. จากบทความ “หนูจืดทำลายต้นไม้ของราปานุยใช่หรือไม่?” นักวิทยาศาสตร์ที่กล่าวถึงในบทความนี้ และจาเร็ด ไดมอนด์ มีความเห็นตรงกันในเรื่องใด

4. จากบทความ “หนูจืดทำลายต้นไม้ของราปานุยใช่หรือไม่?” หลักฐานใดที่ คาร์ล ลิโป และ เทอร์รี ฮันท์ ใช้เพื่อสนับสนุนทฤษฎีของพวกเขาเกี่ยวกับสาเหตุที่ต้นไม้ขนาดใหญ่ของราปานุยหายไป

ใบงาน เรื่อง ราปานุย (ต่อ)

ตอนที่ 2 จากบทวิจารณ์ของหนังสือ ล่มสลาย ข้อความเหล่านี้เป็นข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็น

ข้อ	ข้อความ	ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
5.	ในหนังสือเล่มนี้ ผู้แต่งได้บรรยายถึงหลายอารยธรรมที่ล่มสลายลงเนื่องจากสิ่งที่พวกเขาได้เลือกทำ และผลกระทบของการกระทำเหล่านั้นที่มีต่อสิ่งแวดล้อม		
6.	ตัวอย่างที่น่าสะเทือนใจที่สุดเรื่องหนึ่งในหนังสือเล่มนี้ คือ ราปานุย		
7.	พวกเขาแกะสลักโมอายซึ่งเป็นรูปแกะสลักที่มีชื่อเสียง และใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่พวกเขามีเพื่อเคลื่อนย้ายโมอายขนาดมหึมาเหล่านี้ไปยังสถานที่ต่าง ๆ รอบเกาะ		
8.	เมื่อชาวยุโรปกลุ่มแรกเดินทางเข้ามาที่ราปานุยในปี 1722 โมอายยังคงอยู่บนเกาะ แต่ต้นไม้กลับหายไปหมดแล้ว		
9.	หนังสือเล่มนี้เขียนได้ดีมาก และควรค่าแก่การอ่านสำหรับทุกคนที่ห่วงใยสิ่งแวดล้อม		

ตอนที่ 3 จากทั้งสามแหล่งข้อมูล จงบอกสาเหตุกับผลกระทบที่เกิดขึ้นเหมือนกันจากทั้งสองทฤษฎีลงใน ตำแหน่งต่าง ๆ ที่ถูกต้องในตาราง

ข้อ	สาเหตุ	ผลกระทบ	ผู้สนับสนุนทฤษฎี
10.			จาเร็ด ไดมอนด์
			คาร์ล ลิโป และเทอร์ ฮันท์